

En kväll på krogen.

Det är väl bara att säga som det är.

Jag är en man med många egenheter.

När jag går mot de där nätterna jag inte kan undvika, lämnar jag mitt hem i Norrviken, går till stationen och inväntar den djävulens uppfinning som kallas pendeltåg, som jag måste åka när det är bråttom, när suget efter värme och vin blir för svårt.

Jag brukar sitta där bland klotter och uttryckslösa ansikten. Undra vilka de är, vart de är på väg. Jag kliver av i Sollentuna Centrum och på vägen ut från stationen slinker jag alltid in i värmen på Paddy's Pub, växlar ett par ord med Husse och låter den irländska whiskyn jag älskar ge mig styrka inför fortsatt vandring.

Den här kvällen kände jag mig extra frusen inombords. Husse verkade ana detta. Utan ett ord från mig levererade han ytterligare ett glas av det irländska guldets. Jag svepte den, gav honom en tacksamhetens blick, betalade och gick ut i snålblåsten igen.

Jag undrade hur många kvällar mina skor nött Sollentunas gator av samma anledning.

Ett hårt regn piskade plötsligt mot ansiktet. Vinden slet i rocken, som frusna guldfragment ven höstbladen förbi. Några kråkor flög snabbt över mig som stora svarta skuggor, med korta, höga skrik. Men det där rädde inte på mig nu. Allt var bra, jag var nästan hemma, på många sätt. Jag körde händerna djupare i fickorna och log i mörkret fast det nog såg ut som om jag grät när regndropparna rann nerför mina kinder.

Turebergs Torg låg öde. Jag kastade en blick mot kommunalhuset, tänkte på vad som försiggick där dagtid. Det gjorde mig deprimerad, så jag slog undan tankarna och skyndade på stegen förbi centrum.

Jag slog upp dörren och gick in i värmen. Stannade upp en sekund, slöt ögonen för att låta sinnena få sitt. Man bör göra så ibland.

Krogen kändes lika varm, välkomnande, pålitlig som alltid. Jag förnam dofterna, det svaga sorlet och ett klirrande här och där.

Den som inte tillbringat stora delar av sitt liv på en krog kan nog aldrig riktigt förstå de där känslorna. Hur krogen kan kännas som en trygg, förlåtande famn. En plats där man väljer ensamhet eller umgänge. Ett skydd där sårade själar kan söka bot, och varandra.

Jag nickade när servitören oombedd snabbt placerade mitt första glas vin på bordet. Vi kände varandra alltför väl för att behöva diskutera sånt där.

Han tog upp en ask tändstickor, drog svavlet mot plånet. Det kändes som tände han ett helt nytt liv när ljuset flammade upp. Jag slöt ögonen, kände svaveldoft och sedan värmen från ljuset.

På den vita duken ordnade jag sakerna som alltid. Salt- och pepparkaren, ljusstaken och glaset med tandpetare åt vänster. Askfatet, cigarretterna, tändaren och vinglasen som en stark kvartett vid min högra hand. För att allt ska fungera.

Stearinljuset spred ett varmt sken över bordet. Jag ägnade mig åt självrannsakan och eftertanke.

Logiken kom in. Han styrde mot mitt bord, kastade först en uppskattande blick på min ordning, men gick sedan igång:

- Det där går ju inte, sa han upprört. Sitta här och dricka ensam. Du kommer att falla ur systemet, rätt ner i fördärvet!

Jag motstod en hastig impuls att fråga honom vad skillnaden mellan systemet och fördärvet var.

Han såg grått tråkig ut, men logisk förstås. Varje hårstrå låg på plats. Inga veck på kostymen, inte en skrynkla på skjortan.

Han protesterade inte när jag bad honom slå sig ner. Kanske kände han sig ensam.

En kvart senare kom Samhället i kostym. Han såg sliten ut, hade dragit ner slipsknuten och knäppt upp skjortknappen. Logiken gav honom en ogillande blick.

Samhället hade inga pengar, men letade upp en utlänning och lånade några hundra till ockerränta. Han var skyldig andra utlänningar många tusen, och problemet med återbetalningen försökte han förtränga. Det var imponerande att han fortfarande kunde få låna. Ryktet om hans sviktande betalningsförmåga färdades snabbt.

Nu stod han där, ensam och trött med en starköl i handen. Han mottog min inbjudan med ett närmast sorgset leende.

Logiken gick på om mitt drickande. Samhället kvicknade till och höll med. Det var ingen lätt match, jag hade gått den många gånger förr. Men det var inget försvar för att dra sig ur.

- Vad är problemet? undrade jag. När jag dricker sysselsätter jag människor och bidrar till statens inkomster. Jag blir kreativ, skriver och tjänar pengar som blir till skatt.

Närmast motvilligt och aningen generat, nickade de båda.

Moralen klev in genom dörren.

Jag hade aldrig kunnat dölja min avsky för hans dubbelbottnade natur. Han hade gjort mer ont än gott och jag förstod inte varför han och hans tvillingbror Dubbelmoralen inte alltid uppträdde i samma skepnad? Eller gjorde de det, fast vi inte såg det?

- Nu kommer den där uppblåsta typen, viskade Logiken.

Samhället skruvade olustigt på sig. Det gällde ju någon han hyste blandade känslor för men inte kunde leva utan.

- Kul, sa jag. Ni tycker illa om honom, men ställer upp när han skriker.

Samhället såg olycklig ut och gnällde:

- Varken Logiken eller jag klarar oss utan Moralen. Han är en tung kille med makt. Han får folk med sig hur många dubbla budskap han än sprider.

Jag tittade tyst på dem. Jag kände inte för ytterligare strid om det där just nu. Så jag höjde bara mitt glas, njöt av druvornas doft och smak. Jag såg Moralen smyga fram mot baren och lämpliga offer. En man som bjöd en kvinna på en drink fick en rejäl utskällning, liksom en tjej som drack starköl. Efter utbrotten köpte Moralen mineralvatten, närmade sig vårt bord och log:

- Ser man på, vem sitter här? Får man slå sig ner?

Jag var nyfiken på vad han hade att säga. Utan att vänta på svar drog han ut stolen bredvid mig och satte sig. Jag kunde inte motstå frestelsen utan sa:

- Varsågod.

Ett snett leende var det enda svar jag fick.

Såvitt jag kunde minnas, var det första gången vi fyra samlades vid samma krogbord. Moralen, Logiken, Samhället och jag - Karaktärslösheten. Vilket gäng!

Diskussionen kunde börja på allvar. Jag kände på mig att det skulle bli en händelserik afton.

Den ytterst motbjudande Dubbelmoralen kom vid tiotiden. Han och tvillingbrodern Moralen tyckte, sa och gjorde i stort sett likadant, fast Moralen försökte visa upp ett annat ansikte utåt.

Medan druvorna smekt mina sinnen hade Logiken och Samhället också hunnit få i sig en del. De reste sig samtidigt och styrde stegen mot toaletten. I samma sekund som de var utom synhåll gick Moralen och hans tvillingbror snabbt mot baren. De beställde sprit, tafsade på några tjejer och välte i sig drinkarna på väg tillbaka mot bordet.

Jag borde ha vetat bättre, men blev upprörd:

- Vad fan håller ni på med? undrade jag med hög röst.

- Hahaa! tjöt Dubbelmoralen. Du fattar inte ett skit. Vi vill också suppa skallen av oss, men det kan vi ju inte göra när Samhället och Logiken ser på.

Jag blundade i ilska, förbannade min naivitet och tömde mitt glas i ett svep. Vinet kändes plötsligt strävt och brände till i halsen, som en påminnelse om den verklighet ingen vätska varaktigt kan tvätta bort.

Krogdörren slogs upp. Sexualiteten trippade in klädd i vit blus, kort kjol, svarta nylonstrumpor och högklackade skor.

- Hoooaahh! tjöt Dubbelmoralen. Moralen sneglade på henne i smyg. Självtittade jag intresserat på när hon utstuderat gled fram mot baren.

Dubbelmoralen kontrollerade noga att ingen såg när han menande gned sig i skrevet.

- Däng skulle hon ha, teaterviskade han.
- Inte så högt, bror, väste Moralen förläget.

Men han kunde inte dölja sitt intresse för den kvinna vi hade så starka känslor inför.

När servitören nästa gång kom till vårt bord, pekade Dubbelmoralen åt Sexualitetens håll och sa ilsket:

- Hur kan ni släppa in en sådan slampa? Skaffa mig hennes adress och telefonnummer så att jag kan anmäla henne för förargelseväckande beteende. Och säg till om hon beställer droska, jag ska personligen åka med för att verifiera hennes adress innan jag anmäler henne!

Servitören suckade och nickade. Ty han var, som de flesta andra, alltför svag för att våga sätta sig upp mot Dubbelmoralen.

Som från ingenstans dök ett glas upp i Dubbelmoralens hand och han svepte snabbt det gyllenskimrande innehållet. En stank av whisky kom farande över bordet när han frustade:

- Åhhhh, vad det är gott med äppeljuice!

Samhället och Logiken kom tillbaka från toaletten. Båda tittade åt Sexualitetens håll. Logiken fick omedelbart resning, medan Samhällets inre påbörjade en förvirrad och kaotisk utredning.

Dörren öppnades igen. Marknaden och Politiken klev in, stannade upp när de fick se oss, men insåg att det var försent att vända.

Vi visste ju att de var vänner, men att de inte alltid ville bli sedda tillsammans. Detta var i högsta grad ett sådant tillfälle - det var ju valår! De slog sig ner vid ett eget bord. Politiken beställde för syns skull en folköl åt sig själv, en flaska rödvin till Marknaden och betalade allt med statens kreditkort. Han snurrade nervöst på öglaset och när han trodde att ingen såg drack han ivriga klunkar ur det extra vinglas han ställt bredvid Marknadens. Marknaden log overseende när Politiken stolt berättade om alla beslut han fattat nyligen. Stoltheten blandades med genans eftersom han var osäker på om det var han eller Marknaden som fattat de beslut som förverkligats. Han drack hastigt mer vin för att dämpa sin ångest.

Politiken hade också problem med att skaffa en permanent bostad. Ingen mindes när han senast haft ett förstahandskontrakt. Under de senaste åren hade han sovit på soffor både i Helenelund, Häggvik, Edsberg och Rotebro. Elaka tungor hävdade att han till och med fått tillbringa en och annan natt på sofforna på Aniaraplatsen. Ibland hade han fått sova hemma hos Samhället. Hos Dubbelmoralen hade han fått ett eget, vackert, välmöblerat rum eftersom denne såg Politiken som allt annat än en tillfällig gäst. Politiken trivdes bra där men var livrädd för att någon skulle få reda på det.

Kärleken och Lyckan kom tillsammans, beställde i baren, stannade till vid vårt bord. Jag tyckte mycket om dem båda och var tacksam för allt de givit mig. Jag hoppades att de skulle stanna, men visste bättre.

Lyckan glädde mig med några vänliga ord. Så gick han vidare, medan Kärleken tvekade, stod kvar, såg på mig.

Till det yttre var hon inte alltid en skönhet men hennes inre var det. Jag älskade henne och det gjorde ont, för att jag visste att hon aldrig skulle bli min på allvar, att vi bara kunde ha kortare förhållanden. Jag var inte lätt att leva med. Men ikväll hade jag så gärna velat ha henne, och jag viskade:

- Vill du följa mig hem?

Hon log ömt, strök mig över kinden, gav mig en varm kyss och viskade:

- Jag kan inte, käraste, jag är upptagen. Kanske en annan gång. Jag saknar dig så mycket...

- Jag saknar dig också, sa jag hest.

Jag kände att rösten svek mig, sänkte blicken, stirrade ner i bordet och tog snabbt en klunk vin. När jag tittade upp var hon försvunnen.

Fler lokala kändisar dök upp. Det slog mig att både de och jag nog inte fanns bara i Sollentuna utan säkert över hela landet, ja - över hela världen.

Rasismen kom ensam, men skulle nog gå hem med nyfunna vänner. Kyrkan kom, och sedan en av mina få riktiga vänner – Sanningen, tillsammans med sin kusin Verkligheten.

Jag hade alltid haft djupa känslor för Sanningen och vi hade blivit nära vänner. Verkligheten hade jag en mer kluven inställning till. Inte sällan skrämde han mig med sitt oberäkneliga agerande.

Rasismen och Kyrkan satte sig ner vid ett eget bord. Dubbelmoralen lämnade oss och gjorde dem snabbt sällskap. De tre trivdes tillsammans eftersom de hade många gemensamma åsikter även om de lyckades dölja det hyfsat utåt. Snart var Kyrkan och Rasismen inne i en högljudd diskussion.

- Du! sa Kyrkan med hög röst och pekade på Rasismen. Du försöker ta åt dig äran för något jag odlat i tusentals år. Du är ingenting annat än en dålig kopia av mig, någon som drömmer om att få vara med i mitt gäng, ha de resurser jag har!

Han skrattade och skålade. Den berusade Dubbelmoralen gned händerna och höll med båda två. Stämningen var hög, vinet rann i floder och snart kom oblaterna in, förklädda till oxfiléer på vackert dekorerade vita tallrikar.

Sanningen och Verkligheten slog sig ner hos mig och beställde vin.

I baren pratade Sexualiteten glatt med Otroheten. De träffades rätt ofta på grund av gemensamma intressen och av att de bodde nära varandra. Sexualiteten huserade på Malmvägen, Otroheten hade passande nog lyckats hyra ett rum i kommunalhuset sedan en politiker med förkärlek för

att privatisera allt och alla blundat för förbudet mot att låta kontor hyras ut som bostäder. Pengar luktar inte.

Sexualiteten fick glansiga ögon när hon fick syn på Marknaden.

- Honom ska jag ha ikväll, viskade hon glatt till Otroheten.

- Mmmm, fnissade Otroheten. Jag tar vem som helst av dem, eller alla på en gång! Men helst Dubbelmoralen eller Politiken, förstås.

Dörren öppnades igen, väldigt försiktigt den här gången. Oskulden klev in och många samtal avstannade. Kyrkan log vänligt mot henne. Moralen nickade gillande. Sanningen gav mig ett menande ögonkast.

Dubbelmoralen blev alldeles röd i ansiktet, reste sig och frustade:

- Vaktmästar'n! Jag vill ha den där unga damens namn och adress, så att jag kan se till att hon kommer säkert hem. Säg till mig när hon beställer droska, jag ska...

Jag drack av mitt vin. Dubbelmoralen skulle få en hektisk natt.

Kärleken tog några trevande steg mot Oskulden för att inviga henne i något viktigt, vackert. Men hon blev snabbt undanträngd av Sexualiteten och Otroheten som log mot Oskulden, tog henne med till baren och köpte ut åt henne. Samhället, Moralen och Kyrkan rynkade pannan. Sanningen, Verkligheten och jag ryckte på axlarna och drack vidare. Timmarna gick.

Logiken tittade på klockan, förklarade att han måste upp tidigt nästa dag, och lämnade sällskapet. Samhället följde hans exempel, sa godnatt och gick.

I baren stod Sexualiteten och Otroheten nu tätt omslingrade och kysstes i häftig berusning. Förfallet hade dykt upp och höll som bäst på att förföra Oskulden.

Kyrkan mådde så illa av eländet att han sprang ut för att spy. Moralen följde efter för att sympatispy. Dubbelmoralen vinglade genast mot baren. Verkligheten ställde snabbt ner sitt vinglas, reste sig så häftigt att hans stol föll omkull och rusade efter Dubbelmoralen. Dubbelmoralen röt åt Förfallet:

- Bort med tassarna, ditt svin!

Han gav Förfallet en rak höger så att denne kollapsade på golvet. Sedan lade han tröstande armen om Oskulden. Som av en ren tillfällighet kom han åt hennes högra bröst med sin svettiga hand och viskade:

- Nu behöver du inte vara rädd längre, lilla vän. Jag ska hjälpa dig hem.

Vi såg hur han vinglande lotsade den berusade tonårsflickan ut mot sin sportbil. Sexualiteten och Otroheten försökte hindra honom, men han stannade bara upp för att försöka tafsa på dem innan han ivrigt sköt Oskulden vidare. Verkligheten höll upp dörren åt honom.

Rasismen satt nu vid ett bord med folk vi inte kände. Han verkade snabbt få nya vänner. Till sist enades de om att gå hem till honom och bilda en klubb.

Kyrkan och Moralen kom ut från toaletten, klädsamt gröna i ansiktet. De sa artigt adjö och delade en taxi hem.

Nu satt bara Sanningen och Verkligheten kvar vid mitt bord. Jag beställde in mer vin och sa:

- Ni finns alltid kvar, vad som än händer. Skål för er!

Sanningen log och lyfte sitt glas:

- Och skål för dig, Karaktärslösheten. Du kommer också alltid att finnas där...

Sorlet ökade. Allt var som det brukade.

Jag gick ut i garderoben, snappade åt mig ett exemplar av SollentunaJournalen, rullade ihop det och stoppade det i innerfickan. Jag svepte rocken tätt kring min alltid lika frusna själ och tackade för ikväll. I dörren mötte jag Döden som tydligt bestämt sig för att titta in en stund.

- Ska du gå redan? undrade han med ett snett leende. Vi borde ses, du och jag.

Jag var tyst en kort stund innan jag svarade.

- Tack, men det får bli en annan gång...

Just då dök Livet upp, tog tag i Dödens krage och drog ut honom på gatan:

- Ta en promenad, grabben. Du hör inte hemma här.

Döden såg ilsken ut men droppade av. Livet blinkade mot mig och klev in i krogvärmen.

Jag började gå. Efter några steg vände jag mig om, såg Döden gå in i skuggorna med bestämda steg.

Det regnade lättare nu och vinden hade minskat. Från de mjuka skuggor jag passerade viskades vackra ord om att allt inte var hopplöst.

Lagen och hans kollegor hade satt upp en kontroll på gatan. I sin sportbil satt den Dubbelmoralen och blåste röret fullt av alkoholångor. Men han skulle förstås gå fri som vanligt, eftersom han var en god vän till Lagen. Sexualiteten, Marknaden och Politiken hade också blivit stoppade, men snackade sig lätt ur situationen med kompisteknik. Konstaplarna på platsen såg förvirrade och arga ut, när Lagen gav dem order om att låta hans vänner åka vidare.

På trottoaren några meter ifrån dem alla stod Döden och såg mycket irriterad ut. Bredvid honom stod Verkligheten. När den röda sportbilen vinkades fram och vinglade nerför gatan, började de båda med snabba steg gå efter den.

De stora, svarta kråkorna jag sett tidigare på kvällen flög ånyo förbi mycket snabbt med höga, olycksbådande skrik.

En snabb känsla av illamående for genom min kropp.

Fylla, tänkte jag, fast jag mycket väl visste bättre.

Medan regndropparna tvättade mitt ansikte log jag och tänkte:

Fylla går över, men inte dumhet...

Tro mig. Det är mycket längre att gå hem från centrum till Norrviken, än tvärtom. Men har man inte pengar till droska är valet enkelt. Jag vankade trött vidare. Just den här natten valde jag att gå längs banvallen fast det är förbjudet.

Jag mindes alla andra nätter med för mycket vin, för många begåvande tankar och idéer som ingen skulle minnas dagen efter.

Vid de där promenaderna i natten brukade jag intala mig att jag lärt mig något, att kvällen därmed inte varit förgäves. Men innerst inne visste jag att jag varken sett eller hört något stort jag inte visste tidigare.

Allt verkade bara så mycket mer uppenbart i kväll, av någon anledning.

DAG ÖHRLUND